

Xente nova na emigración

Beatriz Ramírez Canosa

Chámome Beatriz Ramírez Canosa, son de Lérez, e vou contar a historia de como cheguei a Estados Unidos, onde traballo como profesora de español.

Estudei Filoloxía Hispánica en Santiago e cando rematei a carreira, fixen o Mestrado de Profesorado. Mentres a maioría de compañeiros da promoción xa estaban falando de que a única alternativa era opositar, eu decidín que quería seguir coñecendo Europa (xa vivira un ano en Inglaterra grazas a unha beca Erasmus), así que optei por ir de *aupair* (é como un traballo de aia, pero resides na casa cos nenos) a Praga cunha familia de canadenses. Mentres os rapaces ían a escola, eu empecei a dar clases particulares de español. Cando conseguín o primeiro alumno, non imaxinaba que, grazas ao boca a boca, ía terminar o ano dando unhas vinte clases semanais, ademais de colaborar cunha academia de linguas. Aí foi cando descubrín que o que realmente me gustaba era ensinar a falar español, e non tanto as clases de Lingua e Literatura en Educación Secundaria.

Volín para estudar na Universidade de Salamanca un mestrado específico de Ensinanza do Español como Lingua Extranxeira e, cara ao final do curso, recibimos algunhas ofertas para ir traballar fóra. A min colléronme para ser profesora nunha universidade de Carolina do Norte e, como estaba tan contenta de poder terminar o mestrado e ser profesora (non substituta, nin interina, nin traballo de prácticas, como estaba pasando cos que decidían quedar en España), alá fun sen dubidar moito, porque ademais “só era por un curso”.

Aprendín moito durante ese ano, tanto persoal como profesionalmente. Na universidade, sorprendeume especialmente a relación que ten o estudante co profesor, moito máis próxima que aquí. Así mesmo, estudar alí é moito mais que ir a clases: hay infinidade eventos, oportunidades de colaborar cos profesores, actividades académicas e culturais, titores, mentores, e un longo etcétera.

Fóra do traballo, hai bastantes aspectos da cultura que me chamaron a atención, como as diferenzas de horarios (erguerse moi cedo, xantar ás 12, e cear ás 7), o sinxelo e rápido que é o almorzo, a pouca xente que dedica tempo a cociñar, ou que a xente non camiña. Eu vivía a vinte minutos de distancia a pé da clase, e a todos lles parecía raro que non conducise. O transporte público, se non vives nunha gran cidade, funciona moi mal.

Cando rematou o curso, e despois de catro anos fóra de Galicia, empecei a ter moita morriña, especialmente porque o meu mozo estaba en España, e decidín volver. Antes de darme conta, estaba ensinando español na Universidade de Santiago, e non podía nin crer a sorte que tiña de traballar aquí do meu. Ata empecei a ir a clases de baile galego e non me perdía ningunha foliada!

Malia o dito, cando levaba pouco máis dun ano, a inestabilidade do meu contrato e as precarias condicións salariais empezaron a pesar. Iso xuntouse con que o meu antigo xefe chamoume para que volvese a Carolina do Norte por outro curso, porque un profesor xubilábase e ofrecíame a súa praza. Esa vez penseino máis, pero volín marchar.

Pasou o ano, e cando estaba decidindo coa miña parella que íamos facer (el tamén traballaba no extranxeiro), apareceu unha moi boa oferta de traballo nunha universidade cerca de Filadelfia que se chama Swarthmore College. Decidín presentarme e se me collían, quedabamos en América, se non, volvíamos para a casa. Para a miña sorpresa, colléronme e estou a piques de comezar o quinto curso alí.

Esta universidade encántame porque potencia o pensamento crítico dos estudantes, e gústame o sistema que ten: durante os dous primeiros anos, os rapaces poden escoller materias de calquera campo (enxeñería, psicoloxía, linguas, teatro, política, dereito,...). Desta forma, poden realmente probar antes de tomar unha decisión máis definitiva. Outro punto positivo que atopo diferente con respecto á educación en España é que se valora moitísimo o tempo que os profesores traballan fora da clase (de feito, non ensino nin os luns nin os venres para ter tempo para avaliar ben o traballo dos estudantes e preparar as clases con xeito). E o máis importante: hai fondos para investigar e seguir crecendo profesionalmente. Na miña opinión, en España non se apoia o suficiente a xente que quere seguir formándose, e eu síntome moi afortunada de ter esta oportunidade de participar continuamente en cursos, congresos, conferencias, proxectos con outros profesores, etc.

Pero a ver, non todo é de cor de rosas, está claro que cando marchas bótase de menos a familia, os amigos, e tamén os nosos costumes. Valoras cousas que antes non

tiñas en conta. Por exemplo, estamos acostumados a comer con familiares a fin de semana, e que esa xuntanza nunca remate, pero non é así en todos os sitios. Boto moito de menos as sobremesas cos seus faladoiros, cando parece que ninguén ten presa por marchar, e vén o café e os doces, e as cartas, e os chupitos, e incluso cando xa anuncias que tes que marchar, tampouco marchas e segues falando media hora máis. En Estados Unidos, se alguén di que ten que marchar, marcha, e ti te quedas pensando: e logo que lle pasou? Pois nada, que tiña que marchar, e marchou.

Voto de menos a comida, e non só porque a calidade dos produtos que temos aquí sexa infinitamente mellor, senón porque xantar é un acto social: ir á compra (en EEUU a maioría faina por internet), ver os veciños, comer coa familia .. É moi diferente. Tamén voto de menos a luz e os días longos do verán, porque os americanos cean ás sete da tarde, mentres que en Galicia podes ir á praia e de repente son as oito ou incluso as nove da noite, pero estase tan ben que aínda dás o último baño antes de ir para a casa, porque é entón cando a auga está máis boa.

E, sobre todo, o que máis voto de menos é estar coa familia e que todos vivamos preto. En EEUU as distancias son enormes, e a familia adoita vivir moi lonxe e non se ven moito. Aquí eu podo chegar á casa da miña avoa Lita en cinco minutos e ir botar unha partida ás cartas ou ó parchís con ela (e aínda que sempre me mete unha malleira, sempre volvo por outra). Afortunadamente, ao traballar como docente, podo pasar todo o verán aquí, e iso axuda a soportar os intervalos nos que non estou.

Para rematar, gustárame falar dunha das preguntas que máis se repite cando veño: “e cando pensas volver?”. Para responder a esta pregunta, gustárame facer unha pequena reflexión: a formación superior que hai en España (case de balde en comparación con moitísimos países) é dunha moi alta calidade. Esta formación non se corresponde, nin de lonxe, coas oportunidades laborais ás que se pode optar despois, especialmente no campo universitario e na investigación. Mentres as condicións non cambien ou se valore a altísima formación da xente nova, moitos seguiremos marchando fóra, o que supón unha perda de recursos inmensa para o Estado.

Entón, volvendo ao tema de cando volver, creo que a gran maioría de galegos que marchamos, pensa volver nun futuro. No meu caso, a miña parella e eu estamos moi contentos a nivel profesional agora mesmo e estou convencida de que todas estas experiencias axudarannos a cumprir os nosos obxectivos cando decidamos que chegou o momento de regresar.